

2020- yilning yanvar-avgust oylarida Samarqand viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rin tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

2020- yilning yanvar-avgust oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

8 547,0
mlrd. so'm

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

99,3 %

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari
hajmining o'sish sur'atlari

97,3 %

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan
bozor xizmatlari hajmining o'sish
sur'atlari

2 194,9
ming so'm

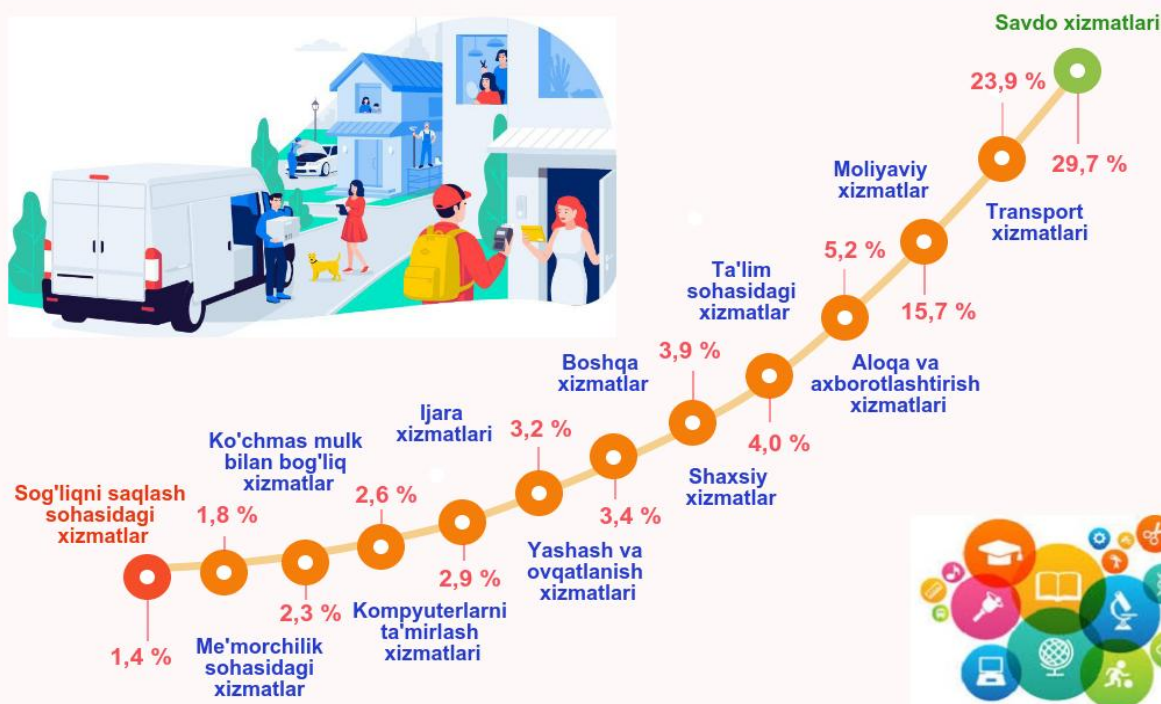
Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor
xizmatlari hajmi

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari**
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan, % da
Jami xizmatlar	8 547,0	99,3
<i>shu jumladan:</i>		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	446,8	107,8
Moliyaviy xizmatlar	1 338,1	133,3
Transport xizmatlari	2 046,3	92,9
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1 966,3	99,1
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	275,7	79,7
Savdo xizmatlari	2 539,5	98,8
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	194,9	83,5
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	338,8	118,3
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	122,3	87,5
Ijara xizmatlari	250,4	86,9
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	219,2	90,6
Shaxsiy xizmatlar	332,9	86,9
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	154,8	79,5
Boshqa xizmatlar	287,3	83,6

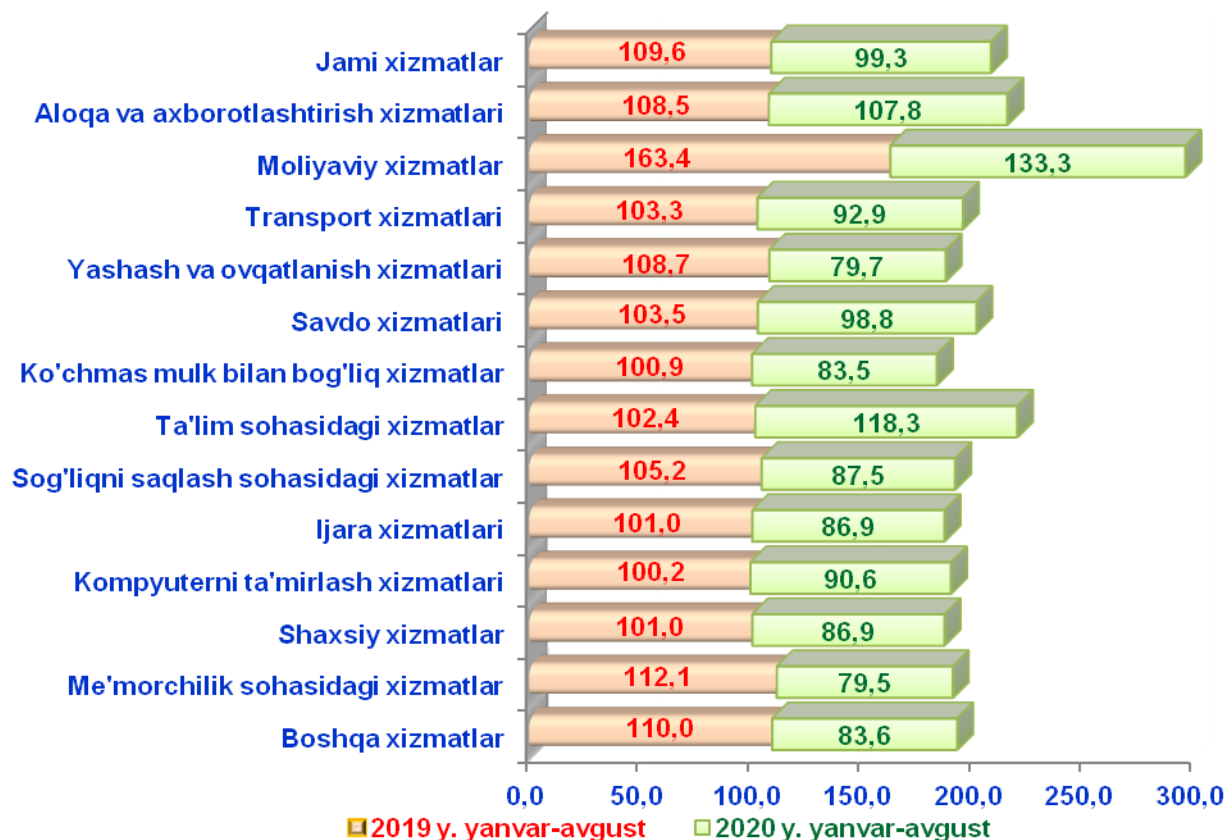
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2020- yilning yanvar-avgust oylarida ularning ulushi 29,7 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar transport xizmatlari (23,9 %), moliyaviy xizmatlar (15,7 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (5,2 %) qayd etildi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'lmagan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,4 % ni tashkil etdi. Shuningdek, nisbatan yuqori bo'lmagan me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar – 1,8 %, ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar ulushi - 2,3 %, kompyuterlarni ta'mirlash xizmatlari hissi 2,8 % ga to'g'ri keldi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlarini taqqoslanishi, %**

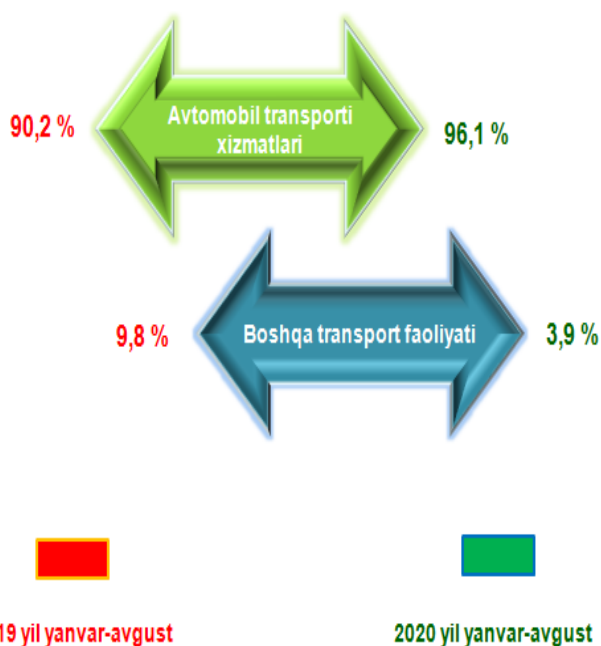

Yuqori o'sish moliyaviy xizmatlar (33,3 %), ta'lim sohasidagi xizmatlar (18,3 %) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (7,8 %) da qayd etildi. Xizmatlar sohasiga taalluqli bo'lgan boshqa barcha faoliyat turlari bo'yicha o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'atlarining pasayishi kuzatilmoqda.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmi sezilarli darajada (20,5 % ga) pasayishi qayd etildi. Shu bilan birga, yashash va ovqatlanish xizmatlari (20,3 % ga), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (16,5 % ga), boshqa xizmatlar (16,4 % ga), shuningdek, shaxsiy xizmatlar (13,1 % ga) da pasayish kuzatildi.

Transport sohasida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining sezilarli darajada pasayishiga qaramay, xizmatlarning umumiy hajmida ularning ulushi ikkinchi o'rinda bo'lib qolmoqda - 23,9 %.

Transport turlari bo'yicha transport xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Transport xizmatlari umumiy hajmida avtomobil transporti xizmatlarining ulushi 96,1 %ni tashkil etdi.

Transport xizmatlarida boshqa transport faoliyati esa – 3,9 % ni tashkil etdi.

Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'rin tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

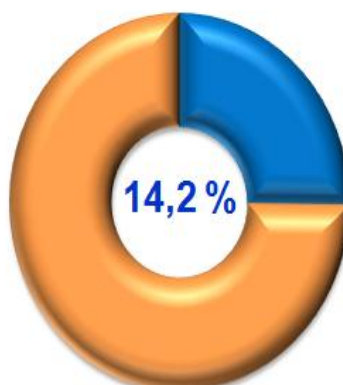
2020- yilning yanvar-avgust oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 29,7 % ni tashkil etib, bu 2 539,5 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo – bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

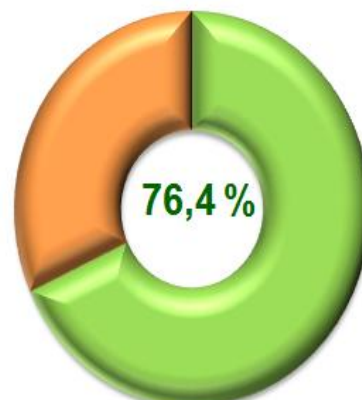
Savdo xizmatlari tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlarini qo'shgan holda

Ulgurji savdo xizmatlari (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari)

Avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi, umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rt dan uch qismiga, aniqrog'i 76,4 % iga to'g'ri keladi.

Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 14,2 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 9,4 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar

(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Moliyaviy xizmatlar hajmi 1 338,1 mlrd. so'mni - tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-avgust oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 1 000,8 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi 15,7 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-avgust oylarida ularni ulushi 13,1 % ni tashkil etgan.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan

337,3 mlrd. so'mga hajmning ko'payishi kuzatildi.

Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 33,3 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-avgust oylarida ularni o'sish sur'ati 163,4 % ga yetgan.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadigan haq hisobiga ko'ra olinadi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 92,5 % ni tashkil etadi.

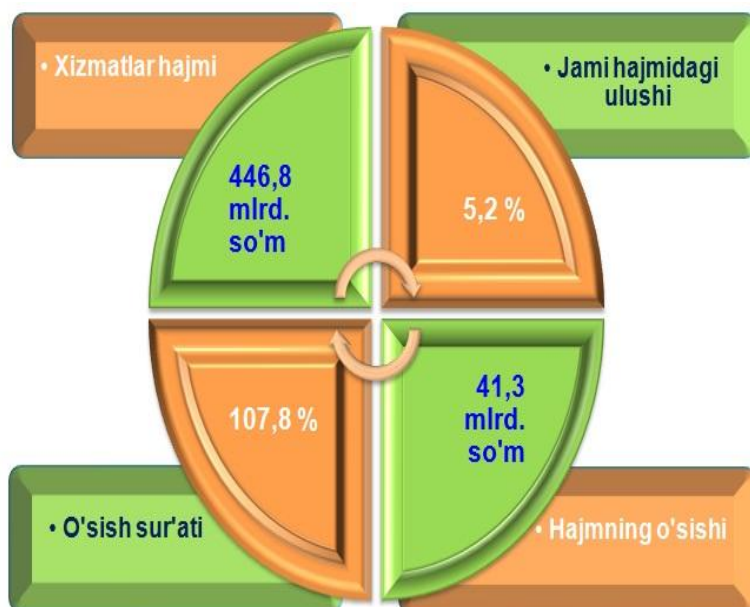
Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 3,7 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 3,8 % ni tashkil etadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKTning rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

AKTdan faol foydalanish keng qamrovli infratuzilmaga asoslangan bo'lib, u eng zamonaviy uskunalar va texnologiyalar bilan jihozlangan, yuqori kadrlar salohiyatiga ega.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

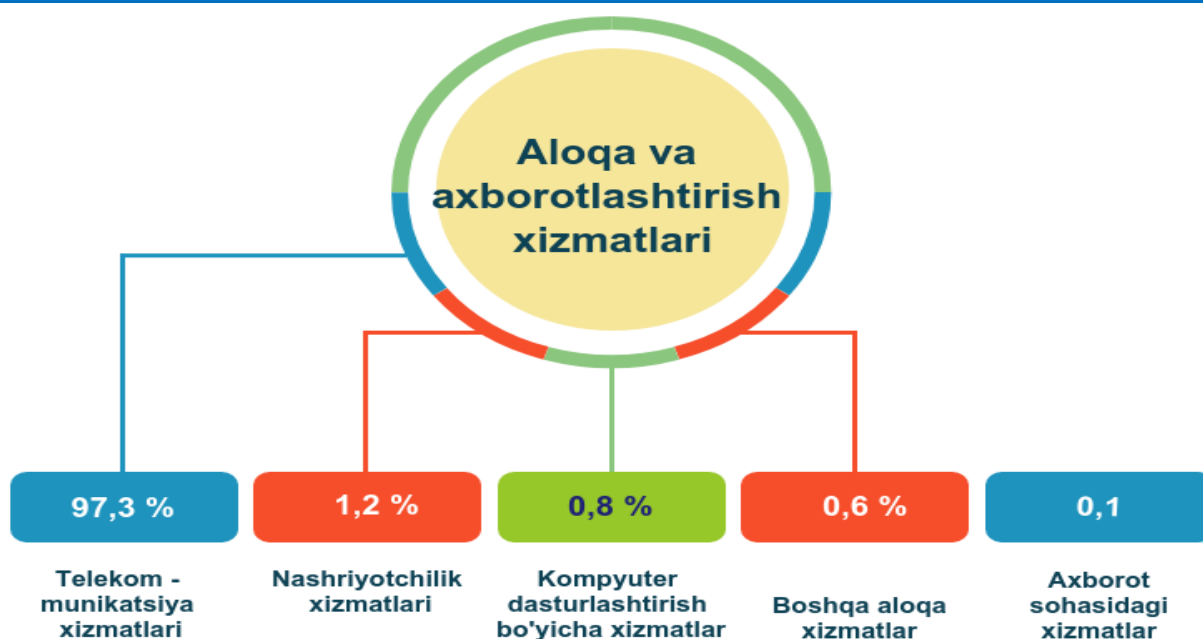
2019-yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan

2020- yilning yanvar-avgust oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 446,8 mlrd. so'm darajasida belgilandi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 107,8 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmdagi ulushi 5,2 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 97,3 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 0,8 %, boshqa aloqa xizmatlari - 0,6 %, noshirlik xizmatlari, shuningdek, axborot sohasidagi xizmatlar - 1,3 % dan tashkil etdi.

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

2020- yilning yanvar-avgust oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 338,7 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 4,0 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 118,3 % ni tashkil etdi.

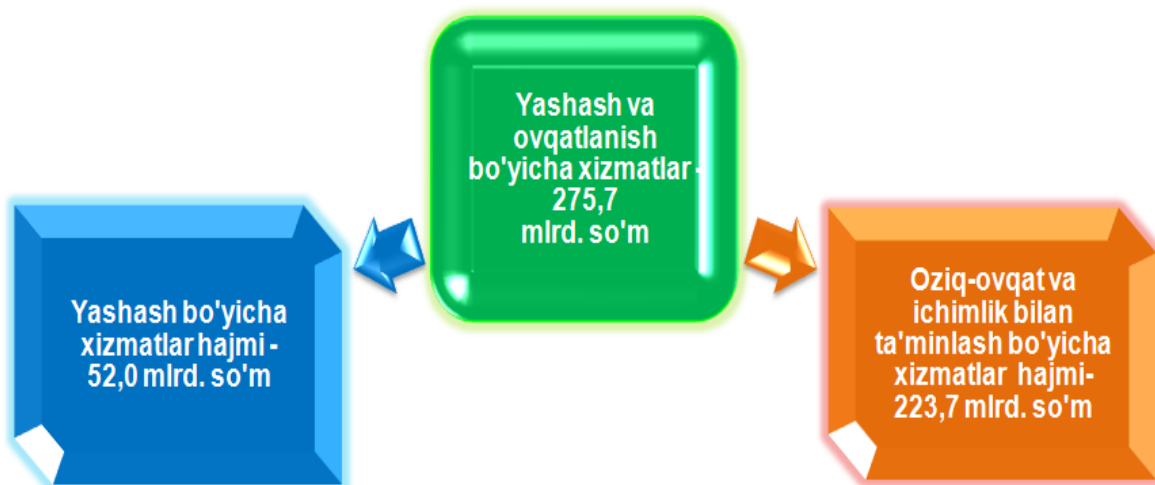

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati atigi 79,7 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 275,7 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi atigi 3,2 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning umumiy hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 81,1 % bilan ustunlik qiladi.

2020- yilning yanvar-avgust oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 18,9 % ni tashkil etdi.

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlatilgan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar
(2020- yilning yanvar-avgust oylarida)

2020- yilning yanvar-avgust oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 122,3 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar umumiy hajmida ularning ulushi 1,4 % ni tashkil qildi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 83,6 % ni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar, iste'molchilarning daromad darajasi, didi va xohish-istaklariga qarab differensiyalanadi.

Ma'lumki, zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari, milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda, respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslardan oqilona foydalanishiga bog'liqdir.

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda.

➤ Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli faoliyatlarni o'z ichiga oladi.

➤ Xizmatlar sohasida iqtisodiy o'sishning asosiy omillari, aynan, yangi ilmiy bilimlar, aqliy kapital, axborot texnologiyalari, moliya sektori xizmatlari, konsalting va boshqalar shakllanishi bilan izohlanadi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2020- yilning yanvar-avgust oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2 194,9 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan 97,3 % ni tashkil etdi.

2 194,9
ming so'm

Aholi jon boshiga
xizmatlar hajmi

97,3 %

O'sish sur'ati

131,7
ming
so'mga
oshgan

Hajmning o'sishi

2019- yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan

Viloyatda xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamonaviy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomondan xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomondan investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek, kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel.: 66-230-45-34